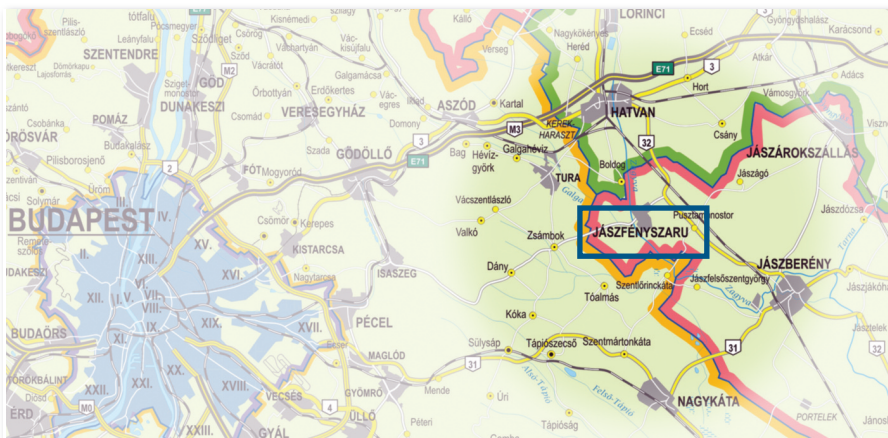

JÁSZFÉNYSZARU TÖRTÉNETE RÖVIDEN

AZ ŐSKORTÓL NAPJAINKIG

Jászfényszaru közel hatezer fős kisváros Jász-Nagykun-Szolnok megyében, a Jászság északnyugati szélén, Pest és Heves megyékkel határosan.

A város határa már az őskortól lakott, hiszen a régészeti kutatásokból tudható, hogy az újkőkor emberét követően a szarmaták, az avarok, és a honfoglaló magyarok is megtelepedtek itt. Az Árpád-korban pedig több falu is fennállt a település határában. Városunk területén is végigfut a Csörsz árkával közel egykorú, attól délre elhelyezkedő árok, a Kis-árok, melynek felépítése a rómaiakhoz és a szarmatákhoz kötődik.

A jászok és a kunok 1239-ben, a tatároktól elszenvedett vereség után IV. Béla engedélyével költöztek be az országba. A jászok a lakatlanná vált Zagyva folyó völgyében telepedtek le.

*Jászfényszaru
címere*

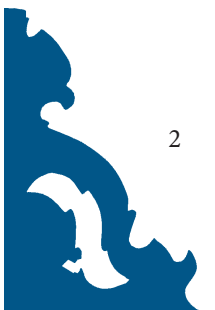
” *Nevezetéről némellyek úgy vélekednek, hogy régente a Lehel Kürtje, melly most Jászberényben tartatik, itt találtatván attul hivatott fényes szarunak, rövidítve Fénszarunak...*

Városunk nevét több módon magyarázták. Bedekovich Lőrinc a 18. század végén így ír Fényszaruról: „Nevezetéről némellyek úgy vélekednek, hogy régente a Lehel Kürtje, melly most Jászberényben tartatik, itt találtatván attul hivatott fényes szarunak, rövidítve Fénszarunak, de inkább a fővény szarurul, mivel homokos helyen és mintegy a Jászság szarván áll, vette nevezetét...”

Jászfényszaru nevének első írásos említése Zsigmond király (1387–1437) 1433. augusztus 14-én Budán kelt oklevelében található Fewenzarw alakban. A magyar királyoknak nyújtott katonai szolgáltatásaiért cserébe kiváltságokban részesültek, mely erős öntudatot adott a Jászság népének. Településünket a fennmaradt oklevelek szerint 1459-től önálló jász székként említik, így hát biztosan állítható, hogy Fényszaru ekkoriban már a Jászság egyik jelentős települése volt. A mohácsi csata után a jász falvak közül elsőnek néptelenedik el. 1558-ban mint elhagyott, puszta hely szerepel az adóösszeírásban. 1631 körül újra benépesül, s dinamikusan fejlődik. A török uralomtól való végleges megszabadulás 1686-ban történt meg. 1699-ben 168 család, összesen mintegy 1100–1200 személy lakja. A község újjáépítése során azonnal templomépítésbe kezdtek.

A TEMPLOM

A ma is meglévő R. k. templomot (műemlék) 1702-ben építették fel. Ám a szabadság nem tartott sokáig a Jászság számára, hiszen 1702-ben I. Lipót eladta a Jászkunságot a Német Lovagrendnek, így kiváltságait elveszítették, jobbágyosorba süllyedtek. 1703-ban a zászlót bontó szabadságharcban II. Rákóczi Ferenc táborában Fényszaruból 25 lovas és 125 gyalogos szolgált, mivel a fejedelem elismerte korábbi kiváltságjogait.

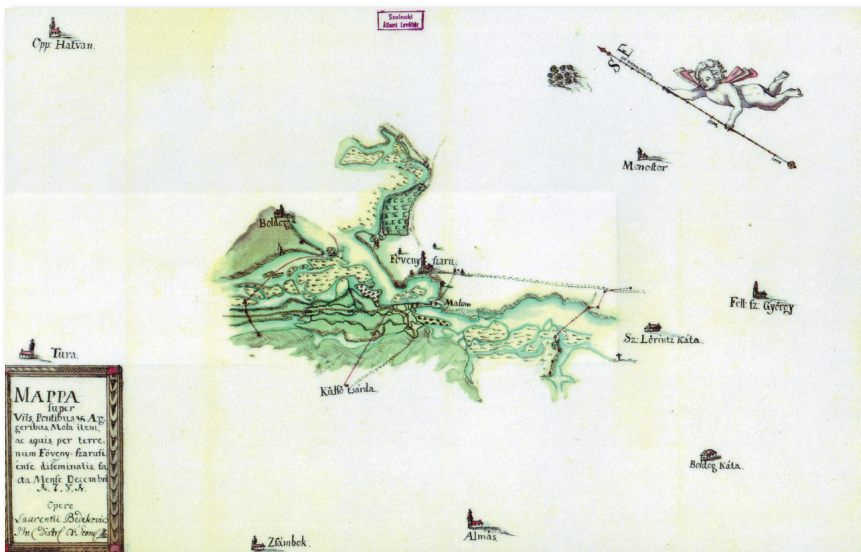
A szabadságharc leverése után 1711-től újra a Német Lovagrend, majd később a pesti Invalidusok Háza a Jászság urai, bár a kiváltságos tudat ekkor is elevenen élt a jász emberekben. Ennek köszönhető, hogy 1745-ben hatalmas anyagi áldozatok árán sikerült megváltani Mária Teréziától a hön áhított kiváltságokat. Ezt nevezzük redemptiónak, azaz önmegváltásnak. A redemptió során számos gazdag, nem jász származású jobbágy váltott földet Jászfényszarun.

1745 után a föld közösségi tulajdonban volt, melyet a családok között a megváltás arányában osztottak fel használatra. A szabad paraszti létnek köszönhetően komoly gazdasági fejlődés indult meg a Jászságban. Fényszarun is boltokat nyitottak a görög kereskedők, sor került a település rendezésére, nőtt az iparral foglalkozó mesteremberek száma, fejlődött az iskolai oktatás.

*A ma is meglévő
R. k. templomot
(műemlék)
1702-ben
építették fel*

1769-ben Szent Család-szobor (műemlék) készült a községben élő Szalmás József költségen

Az előző oldalon látható kéziratos térképet Bedekovich Lőrinc mérnök készítette, akit a 18. század második felének jeles magyar térképészeként, a Jászság és a Kunság hiteles földmérőjeként tisztelünk. 1751. augusztus 8-án Jászapáti született. Állandó lakhelyén, Jászfényszaruban 1785 körül telepedett le. Itt halt meg 1823. november 15-én.

A VÁROSHÁZA

1825 és 1829 között felépült az emeletes Városháza. 1831-ben a település I. Ferenc királytól mezővárosi rangot kapott, heti vásártartási joggal. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharcban 94 fényszarui szolgálta katonaként a hazát. A dicsőséges tavaszi hadjárat alatt Fényszarun szállásolták el a Lehel huszárezred 4. századát és egy honvédezászlóaljot. A tavaszi hadjárat hatvani csatájában (1849. április 2.) Aulich serege innen vonult föl, és aratott döntő győzelmet a császári csapatokkal szemben. 1871-ben a magyarországi helységeket város, nagyközség, kisközség kategóriába sorolták be, s minthogy Jászfényszaru nem tudta teljesíteni a városi ranghoz tartozó adót, a tanács kérte a település vissza-

1825 és 1829 között felépült az emeletes Városháza. 1831-ben a település I. Ferenc királytól mezővárosi rangot kapott, heti vásártartási joggal.

*1880-ban Szűcs Mihály,
a község főbírája
és neje, Berze Terézia
Kálvária kápolnát
épített a Felső
temetőben*

minősítését nagyközséggé. Ezt 1872. november 7-én a belügyminiszter engedélyezte. Az 1876-os országos közigazgatási átszervezés következtében pedig véglegesen megszűntek a jász kiváltságok, a jász föld beolvasztásra került az újonnan létrehozott Jász-Nagykun-Szolnok megyébe. 1880-ban Szűcs Mihály, a község főbírája és neje, Berze Terézia Kálvária kápolnát épített a Felső temetőben.

A XX. században a nagyközség rengeteget fejlődött, új középületek, utak, járdák épültek, emelkedett az egészségügyi ellátás, oktatás, közművelődés színvonala, a közműhálózat

bővült. A városi cím viselésére Jászfényszaru 1993. január 1. óta jogosult. Az április 2-án megtartott város-avató ünnepség során Göncz Árpád köztársasági elnök Jászfényszaru városalapító okiratát, dr. Verebélyi Imre BM közigazgatási államtitkár a település kulcsát adta át Győriné dr. Czeglédi Márta polgármester asszonynak.

Dr. Kis Zoltán országgyűlési képviselő, Győriné dr. Czeglédi Márta, Göncz Árpád, Jae Kwan Park Samsung Electronics Magyar Rt. elnök és Dr. Verebélyi Imre

KISS JÓZSEF

Jászfényszaruon született. Iskoláit Hatvanban és Jászberényben végezte. Pedagógusi oklevelét 1946-ban vehette át. Tanítói állást két évvel később kapott Zsámbokon. 1954-ben nevezték ki Parádfürdőn a SZOT gyermek-gyógyüdülőjében működő iskola igazgatójává, ahol három évet töltött családjával. A lakásгонdokon túl a szülei iránti vágyakozás vezette újra haza. 1961-ben végzett az egri pedagógiai főiskola földrajz – biológia szakán. Mint pedagógus sok-sok szeretettel és türelemmel oktatta, nevelte a fényszarui fiatal nemzedéket. Természetimádóként táborozások, kirándulások, túrák alkalmával bebarangolta az egész országot. Meglátta és megláttatta nemcsak a természet szépségeit, de az apró csodákat is. Lokálpatrióta volt, aki elmondhatatlanul szerette a szülőföldet, a települését. Nem volt szakmája sem a történelem, sem a néprajz, mégis erején felüli teljesítményt produkált mindkettőben. Mintegy 30 éven át szervezett honismereti szakköröket tanulóknak, felnőtteknek egyaránt. Szenvedélyes szeretettel gyűjtötte és gyűjtötte a fellelhető írott és íratlan emlékeket. Soha el nem felejthető élmény volt számára, amikor az Ó-tanácsháza földszinti négy helyiségét 1968-ban rendelkezésére bocsátották.

Kiss József beírta a nevét nemcsak a község vagy megye történetébe, hanem részese volt országos pályázatoknak, ahol díjakat nyert, és ahol őt megbecsülték és számon tartották, akinek révén Jászfényszaru neve bekerült egy kicsit a történetírásba, a néprajzi kutatásba. Az önkormányzat 1992-ben megalkotta a település legnagyobb elismerését, a Jászfényszaruért Emlékérem kitüntetését, amelyet munkásságáért elsőként 1993-ban posztumusz Kiss Józsefnek adományozott.

Tízéves szorgos gyűjtő- és kutatómunka tette lehetővé, hogy 1968. december 17-én megnyílt a régi

Mintegy 30 éven át szervezett honismereti szakköröket tanulóknak, felnőtteknek egyaránt. Szenvedélyes szeretettel gyűjtötte és gyűjtötte a fellelhető írott és íratlan emlékeket.

tanácsháza négy földszinti helyiségében a néprajzi kiállítás. Itt kerültek elhelyezésre a 2400 néprajzi tárgy legértékesebb darabjai, a 3000 okirat, és a 800 darabos fényképgyűjtemény egy része.

*A megnyílt tárlat
kiállított tárgyai
és vitrinei*

A település első írásos említésének 550 éves évfordulója alkalmából a Szolnok Megyei Tanács anyagi támogatásával megvásárlásra került a Somogyi Béla út 24. szám alatti ház. A felújítás után 1984. november 16-án került átadásra a Helytörténeti Gyűjtemény. A helyiségek berendezését Kiss József tanár úr és szakkörösei végezték. Végre állandó és méltó helyet kapott a megmaradt és hozzágyűjtött anyag.

A következő oldalon lévő épület a 19. század végén épült, középmagyar háztípus, négyosztatú szobakonyha, szoba-kamrás épület. Fala hagyományos vert

fal, hisz minden nép abból építkezett, amihez a legjobban hozzáfért. Az erdei ember fából, az alföldi ember sárból. Az ilyen ház télen meleg, nyáron hűvös.

Tetőszerkezete oromfalas, a nyeregtető náddal fedve, hiszen az Jászfényszaru mocsaras határában régen nagy mennyiségben rendelkezésre állt. Utcai homlokzata egyszerű, fűrészelt díszítéssel készült.

*Utcai
homlokzata
egyszerű,
fűrészelt
díszítéssel
készült*

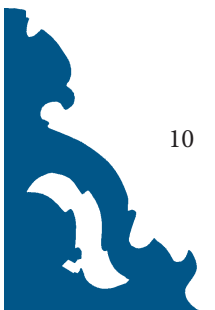
A ház előtt végig tornác húzódik. A házban az első helyiség a tisztaszoba, melyet csak vendég érkezésekor vagy rendkívüli alkalmakkor használtak. A szobán az utcára néző két ablak található, egy pedig az udvarra néz. Az asztal közepén áll, a két ablak között tükör függ, az ágyak párhuzamosan a két sarokban.

A házban az első helyiség a tisztaszoba, melyet csak vendég érkezésekor vagy rendkívüli alkalmakkor használtak

A ruhákat kezdetben ládáknak, később sublótban, szekrényben tárolták. A bútortatot a falak mellé rendezték, így a szoba közepe üresen maradt, és minden irányba szabadon lehetett közlekedni.

A szobát egy alföldi típusú boglya búbos, kemence fűtötte, amit kívülről, a konyhából fűtöttek, ezért a szoba levegője mindig tiszta, egészséges volt. A falakat – mivel Jászfényszaru ma is tiszta katolikus település – szentképekkel, keresztekkel díszítették.

A konyhából nem csak a két szobát fűtötték, itt történt a sütés-főzés, a mindennapos házimunka. Ezeknek az edényeit, tárgyait, eszközeit láthatjuk most is a konyhában. A hátsó szoba berendezése általában olyan volt, mint az első szobáé, de ezt mindennap lakták, ezért ennek díszítése szerényebb, bútorzata régebbi, használt volt, és itt folyt napközben a munka, a mindennapi élet.

A búbos kemencét kívülről, a konyhából fűtötték, ezért a szoba levegője mindig tiszta, egészséges volt

A hátsó szobában most a paraszti életben nagyon fontos kenderfeldolgozásnak az eszközeit állítottuk ki és egy jászfényszarui cipésmester felszereléseit, eszközeit, szerszámait, háromlábú székét láthatjuk.

A kamrában tárolták valamikor az élelmiszereket, terményeket. Innen vezet a feljáró a padlásra.

A negyedik külön bejáratú helyiségben, a kamrában tárolták valamikor az élelmiszereket, terményeket. Innen vezet a feljáró a padlásra. Most a helytörténeti gyűjtemény kiállított tárgyai tekinthetők meg itt.

Az udvart – amelynek közepén egy régi gémeskút áll – hagyományos vertfal kerítés és deszkakapu választja el az utcától. A jelenlegi vertfal kerítést a FÉBE tagjai Berze László szakmai irányítása mellett 2000-ben készítették el. A Jászágban csak itt látható ilyen kerítés.

A KISS JÓZSEF-EMLÉKTÁBLA AVATÁSA

A Fényszaruiai Baráti Egyesülete (alakult 1993. október 30.) 1994 tavaszán kezdeményezte Jászfényszaru Város Önkormányzatánál, hogy a Helytörténeti Gyűjtemény vegye fel Kiss József nevét, és engedélyezze, hogy munkásságát megörökítő emléktáblát helyezhessen el az egyesület a gyűjtemény falán. A képviselőtestület támogatta és engedélyezte a FÉBE kérését. A tízéves gyűjtemény mai formában történő szakmai átrendezésében közreműködött Szántó Lóránt ny. tanár, volt múzeumigazgató Boldogról. Az ünnepségre 1994. október 8-án 11 óra 30 perckor került sor.

Prof. Dr. Szabó László egyetemi tanár, a néprajzi tudományok kandidátusa méltatta Kiss József (1924-1989) tanár, helytörténeti kutató munkásságát. Műsoros visszaemlékezést Kovács Andrásné szerkesztésében a Fortuna Együttes mutatott be. Az emléktáblát a pályatárs és barát Lantos Péter tanár leplezte le a megemlékezést követően. A koszorúzást követően a helytörténeti gyűjteményt Szántó Lóránt mutatta be.

A „Falumúzeum” fennállásának 30 éves évfordulója tiszteletére 1998. december 5-én a Petőfi Művelődési Házban helytörténeti konferenciára került sor.

Az emléktáblát a pályatárs és barát Lantos Péter tanár leplezte le

Meghívó a helytörténeti konferenciára

9 óra

A konferencia résztvevőinek köszöntése:

Győriné dr. Czeglédi Márta polgármester

A helytörténeti konferenciát megnyitja:

Dr. Kertész Róbert Jász-NagyKun-Szolnok megyei múzeumok igazgatója, Szolnok

Előadások:

A honismereti munka és a tudományos intézetekben folyó kutatás kölcsönös kapcsolata.

Dr. Örsi Julianna kandidátus, múzeumigazgató, Túrkeve

A jászkürt a néphagyományban. *Dr. H. Bathó Edit* múzeumigazgató, Jászberény

Jászvári és jászfényszarui régészeti kutatások tapasztalatai. *Dr. Selmeczi László*

kandidátus, Hajdú-Bihar megyei múzeumok igazgatója, Debrecen

Jászfényszaru mezővárossá válása. *Lantos Péter* tanár, helytörténeti kutató, Jászfényszaru

Zárszó: *Tóth Tibor*, a FÉBE elnöke

Közreműködik: *Bordásné Kovács Katalin* és *Erdei Gábor*

12.45–13 45-ig: ebédszünet

14 óra:

Kiss József Helytörténeti Gyűjtemény (Somogyi Béla út 24.) falán lévő, a névadó munkásságát megőrkítő emléktábla megkoszorúzása.

Kiss József (1924-1989) tanár, helytörténeti kutatóra emlékeznek és a Kiss József Helytörténeti Gyűjteményt bemutatja: *Szántó Lóránt* ny. tanár, múzeumigazgató, Boldog

Kiállítás a Petőfi Művelődési Házban:

Kiss József által gyűjtött iratokból és egyéb helytörténeti anyagokból.

A kiállítás anyagát válogatta, összeállította: *Sugár Istvánné*, könyvtárigazgató *Tóth Tibor* és *Varga Gábor* a FÉBE Kiss József Helytörténeti Kutatócsoport tagjai.

*Dr. Kertész
Róbert megnyitja
a konferenciát*

Mészáros László címzetes főjegyző, FÉBE titkára, Hortiné dr. Bathó Edit, dr. Kertész Róbert, Dr. Selmeczi László, Lantos Péter

A konferencia résztvevői

Szántó Lóránt bemutatja az automata mosógép őseit

M E G H Í V Ó

Szeretettel meghívjuk a Kiss József Helytörténeti Gyűjtemény 25 éves jubileuma és Kiss József (1924-1989) tanár, helytörténeti kutató évfordulós jubileuma tiszteletére meghirdetett helytörténeti pályázat eredményhirdetésére és a gyűjtött tárgyakból kiválasztott eszközök kiállításának megnyitójára.

Idő: 2009. május 1. 10 óra

Hely: Kiss József Helytörténeti Gyűjtemény- Somogyi út 24.

A meghirdetők:

Fényszaruiai Baráti Egyesülete „Jászfényszaruért” Alapítvány Általános Iskola Diákönkormányzata

A kiállítás megtekinthető: 2009. május 1. 10-17 óra között

*A meghirdetett
helytörténeti
pályázat
eredmény-
hirdetése*

*A gyűjtött
tárgyakból
kiválasztott
eszközök
kiállítása*

A GYŰJTEMÉNY ÉPÜLETÉNEK BŐVÍTÉSE

Jászfényszaru Város Önkormányzata kezdettől fogva tagja a LEADER Helyi Akciócsoportnak és a Jászsági Kistérségi Helyi Közösség Egyesületnek (JKHKE). Az önkormányzat a 1000368 számú a Természeti és kulturális örökség megőrzése célterületre a JKHKE-hez a XIX. századi örökségek megőrzése Jászfényszarun címmel 4,3 millió Ft összegű pályázatot nyújtott be.

A Kiss József Helytörténeti Gyűjtemény kinőtte önmagát. Az épülethez egy bővítmény hozzátoldását indokolják a városi civil szervezetek rendezvényei. A berendezett gyűjteményben nincs lehetőség összejöv-

telek tartására. A meglévő kiállítóterek megteltek eszközökkel, a még fellelhető, a paraszti gazdálkodáshoz szükséges nagyobb eszközök pl. lőcsös kocsi, szecskavágó, szőlőprés stb. elhelyezésére már nincs lehetőség. A meglévő épület külső meszelése mellett egy telekhatáron álló toldalék építése vált szükségessé, ez képezte a pályázatot. A tervezett bővítmeny beépített alapterülete 74,1 m², ebből a hasznos alapterületek: a közösségi tér 35,4 m², a kiállítótér 26,1 m², a zárt eszköztároló 9,3 m². A bővítmeny egy szarufa vázas nyitott szín, mely részben vályog, részben deszka határoló fallal van ellátva. A megvalósítás során ragaszkodtunk a hagyományos technológiához, mivel egy ilyen örökségvédelmi szempontból fontos ház bővítését nem lehet csak a régi időkre emlékeztető stílusban bővíteni.

A közösségi tér alkalmas az időjárástól függetleníteni egy 30-50 fős csoport programjait.

Közösségi tér 35,4 m² területű

Rendhagyó történelemórák, helytörténeti szakkörök megtartását teszi lehetővé. Az elmúlt években hagyományteremtő céllal megrendezett programok színvonalasabb, tartalmasabb megvalósítását is jól szolgálja.

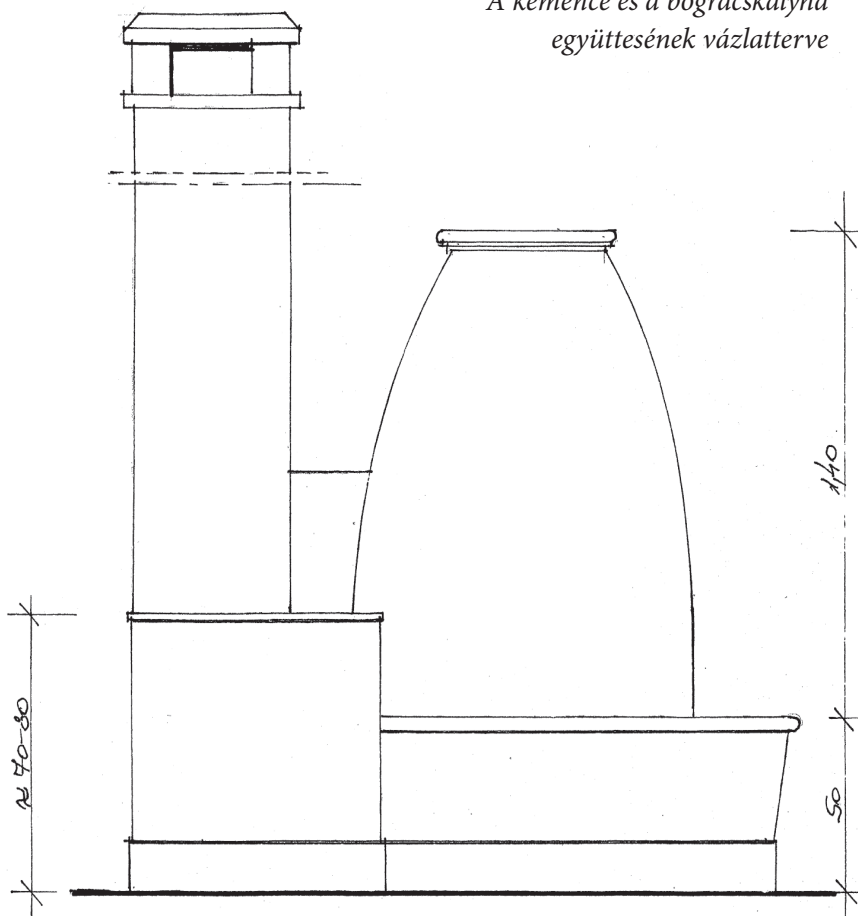
A kiállítótérben kerülnek majd elhelyezésre ma a tornácra és a kamra előtti részben összezsúfolt tárgyak, valamint az elkövetkező időben összegyűjtendő nagyobb gazdasági eszközök.

A kiállítótér 26,1 m² területű

*A kemence és a bográcskályha
együttesének vázlatterve*

HAMULÓDA AUTÓK
MÉRETE 30/20

NÉZETRAJZ

Jászfényszaru Város Önkormányzata 2011 tavaszán saját beruházásként – a közösségi térrel szemben – egy környezethez illő fedett közösségi udvari kencét és bográcskályhát állít fel. A szervezendő közösségi programok, találkozók alkalmával régi hagyományok bemutatását, felelevenítését segíti az udvari kemence.

ÁLLANDÓ PROGRAMOK A KISS JÓZSEF HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYBEN

Rendhagyó történelemórák

Időpont: május, június

Rendező: Diákönkormányzat

Információ: 06 57/424 203

Múzeumok Éjszakája

Időpontja: június 24. napjához közel eső szombati
nap 15 órától 23 óráig

Rendezők: BLNFT Drámapedagógiai Műhely

Fényszaruik Baráti Egyesülete

Színjátékosok Baráti Köre

Városi Könyvtár

Információ: 06 57/422 265, +36/30 337 3336

2009. évi

Múzeumok

éjszakája:

az Arnyseprő-díjért

folyó boszorkány-

vetélkedő nézőinek

egy csoportja

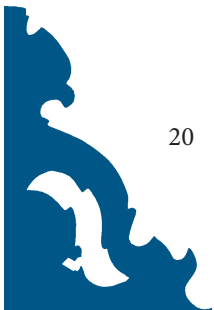
*2009. évi
Múzeumok
éjszakája:
tűzgrás*

*2010. évi
Múzeumok
éjszakája:
lakodalom
jegyében*

*A násznép
fogadása*

A kemence ünnepe

„A part alatt, a part alatt... Kisült-e a cipó, kisült-e a cipó...”

Időpontja: augusztus 20. 14 óra

Rendezők: Fényszaruiak Baráti Egyesülete

Jászfényszaruért Alapítvány

Őszirózsa Nyugdíjas Klub

Színjátszók Baráti Köre

Információ: +36/30 337 3336

Kulturális Örökség Napok

A település természeti és kulturális örökségének bemutatása túra és kiállítás során

Időpontja: szeptember 3. hétfőjének szombatja

10 órától 18 óráig

Rendezők: Fényszaruiak Baráti Egyesülete

Horgász Egyesület

Információ: +36/30 337 336

www.jaszfenyszaru.hu

TERMÉSZETI ÉRTÉKEINK

Jászfényszaru Város Önkormányzata a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz a turisztikai tevékenységek ösztönzésére 2009-ben Turisztikai értékek hasznosítása Jászfényszarun címmel pályázatot nyújtott be. Az 56,2 milliós projekt 24,9 millió vissza nem térítendő támogatást kapott.

Jászfényszaru település a Zagyva és a Galga jobb partja közelében helyezkedik el, a két folyó itt torkollik egymásba. A két folyó közötti részen a hetvenes évek elején sóderkitermelés folyt. A bánya helyén közel állandó víztömegű tóegyüttes alakult ki szép természeti környezetben, horgászati lehetőséggel. A terület turizmusba történő bekapcsolása alapvetően a természeti és kulturális értékek bemutatását szolgálja. A tereprendezés során ki lett alakítva egy védett „völgyben” az

íjászpálya. A vízparton 600 m hosszú keményfa szegéllyel, mulcs terítéssel tanösvény épült. Az útvonalon 30 db tájékoztató tábla került elhelyezésre, melyről a táj növény- és állatvilágát ismerhetjük meg. Az egyes törészek megközelíhetőségét két fa cölöphíd segíti. Megépültek a nádfedeles esőbeállók és a tűzgyűjtő helyek. Elhelyezésre került öt nádfedeles kerti kiülő, támlás és támla nélküli pihenőpadok, rönkasztal, madáretető, valamint hulladékgyűjtők.

A volt Vásártér pihenőparkká alakítása helyi és térségi vonzerejű programok lebonyolítását segíti.

Az egyes tórészek megközelíthetőségét két fa cölöphíd segíti

A bejárathoz információs tábla került, a közelben kialakításra került egy fa játszótér. A lovas események megrendezését biztosítja a kikötést szolgáló horogfák elhelyezése, és egyéb műtárgyak megépítése. A két területen több száz őshonos cserje és fa lett telepítve.

Kialakításra került egy fa játszótér

